

[Ministeren for offentlige arbejder.]

handlere af gasmateriel, fra gasværkerne og flaskegasleverandørerne. Det betydelige arbejde, der her har været udført, vil ved gennemførelsen af forslaget kunne videreføres og udbygges til yderligere betryggelse for det gasforbrugende publikum.

For så vidt angår de øvrige af lovforslaget omfattede tekniske installationer — vand- og afløbsinstallationer m. v. — har det af udvalget været overvejet, om der burde foreslås gennemført lignende ordninger, og et mindretal inden for udvalget har udtalt sig til fordel for, at loven udvides til at omfatte vand- og sanitetsinstallationer og kloakering på linje med gasinstallationer. Udvalgets flertal har i princippet været enig med mindretallet i at finde det meget ønskeligt, om der med hensyn til vand- og spildevandsinstallationer m. v. kunne blive gennemført ordninger svarende til den på gasområdet foreslåede, men flertallet har ment, at spørgsmålet herom rettest bør løses gennem bygningslovgivningen. Jeg har kunnet være enig med udvalgsflertallet i denne betragtning og har derfor henholdt mig til det af dette flertal stillede forslag. Jeg kan i øvrigt oplyse, at det er mig bekendt, at der i boligministeriet arbejdes med disse spørgsmål, således at der i hvert fald for tiden ikke er anledning til at tage spørgsmålet op i forbindelse med installationslovgivningen.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Socialministeren (Bundvad). Jeg skal her ved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring. (Begravelseshjælp på Færøerne).

Baggrunden for lovforslaget er et færøsk ønske om, at den hidtidige sygekasseordning nu må blive suppleret med begravelseshjælp efter tilsvarende regler som dem, der siden 1954 har været gældende i det øvrige land.

Det færøske lagting har derfor vedtaget sådanne nye regler.

Rent lovteknisk findes de gældende regler om de færøske sygekasser i en kgl. anordning af 21. februar 1930. Da der alene er tale om en tilføjelse til disse regler og ikke

om at gennemføre en helt ny sygekasseordning, går det nu fremsatte lovforslag ud på, at sygeforsikringslovens regler om begravelseshjælp skal kunne sættes i kraft på Færøerne ved en kgl. anordning med de afvigelser, som øernes særlige forhold tilsiger. En sådan afvigelse vil forekomme med hensyn til hjælpens størrelse, idet denne skal reguleres efter omkostningsniveauet på Færøerne; for tiden vil hjælpen derfor udgøre 400 kr. årlig, medens sygeforsikringslovens hjælp udgør 550 kr. årlig.

Ligesom i den øvrige del af landet skal udgifterne udlignes mellem de enkelte kasser, og der skal ikke ydes noget statstilskud til denne hjælp.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den ærede ordfører for udvalget til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Edel Sawnte): Efter at det høje ting har meddelt det ærede medlem hr. Kai Moltke orlov på grund af sygdom, og efter at stedfortræderen, støberiarbejder Christian Emanuel Zastrau, har erklæret, at han er villig til at indtræde som midlertidigt medlem af folketinget, har udvalget til valgs prøvelse gennemset dokumenterne og gennemgået stedfortræderlisten og skal herefter enstemmigt indstille til det høje ting, at hr. Zastrau godkendes som midlertidigt medlem af det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af støberiarbejder Christian Emanuel Zastrau som midlertidigt medlem af folketinget vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Albertsen* til justitsministeren:

„Hvorledes føres der kontrol med våbenleverancer her fra landet til andre lande?“

Albertsen: Fabrikation af våben og leverancer af våben fra et land til et andet har tiderne igennem været i offentlighedens kritiske søgelys. Våbenhandlere — hvor nødvendige de end måtte være i en stridbar verden — har sjældent sympatien på deres side. Principielt er jeg af den opfattelse, at fabrikation af våben må være en statsopgave og leverancerne begrænses til den nationale anvendelse. Når dette ikke er tilfældet eller reelle økonomiske grunde taler derimod, må handelen og leverancerne være underlagt en effektiv kontrol fra samfundsmagtens side. Det kunne bringe samfundets interesser i fare, såfremt et privat selskab var eneberettiget til at afgøre, hvem det ville sælge våben til og hvornår. Mon ikke adskillige eksempler fra verdenshistorien viser denne fare?

Danmark har i De Forenede Nationer ved alle lejligheder konsekvent støttet de undertrykte folk og dermed demokratiet, således Ungarn over for Sovjetunionen, Tibet over for Kina og nu senest Angola over for Portugal. Vi må derfor sikre, at danske våben ikke anvendes i Angola af portugiserne.

På baggrund af vedtagelsen i FN om Angolakonflikten, hvor Danmark sammen med næsten samtlige andre nationer stemte imod Portugals adfærd, vil det være urimeligt og uholdbart, om et privat drevet selskab, foranlediget af økonomiske interesser, modvirker Danmarks officielle stilling i konflikten.

I anledning af en stedfunden levering af våben fra Dansk Industri Syndikat til Portugal vil jeg derfor gerne spørge, om administrationen er således tilrettelagt, at den givne tilladelse blev taget op til overvejelse i anledning af den opståede konflikt mellem Portugal og Angola?

Jeg afventer med interesse den højtærede justitsministers redegørelse for regeringens og administrationens kontrol med våbenleverancen og tilladelsen dertil.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): I besvarelse af det ærede medlems spørgsmål vil jeg gerne sige: ifølge § 6 i loven af 12. juli 1946 om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben m. v. er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren

i hvert enkelt tilfælde at udføre våben og krigsmateriel.

Om behandlingen af de ansøgninger om udførselstilladelse, som indkommer til justitsministeriet, kan jeg oplyse, at ministeriet, hvis det drejer sig om leverancer, der ikke kan betegnes som ubetydelige, indhenter en udtalelse om sagen fra forsvarsministeriet. Endvidere indhentes der i samtlige tilfælde, altså uanset om det drejer sig om små eller større leverancer, en udtalelse fra udenrigsministeriet om, hvorvidt dette ud fra udenrigspolitiske synspunkter finder det betænkeligt, at den ansøgte udførselstilladelse meddeles.

Der lægges i justitsministeriet afgørende vægt på de af forsvarsministeriet og udenrigsministeriet afgivne erklæringer. Hvis intet af de nævnte to ministerier har indvendinger imod, at en ansøgt tilladelse meddeles, og hvis der ej heller i justitsministeriet foreligger oplysninger, som gør dette betænkeligt, udfærdiges en tidsbegrænset udførselstilladelse af højst 6 måneders varighed.

Jeg skal for fuldstændighedens skyld tilføje, at der naturligvis af toldvæsenet føres kontrol med, at der ikke udføres våben, uden at den fornødne tilladelse fra justitsministeriet foreligger.

Jeg kan tilføje, at der også på anden måde føres kontrol, idet enhver virksomhed, der fremstiller krigsmateriel, i henhold til loven af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m. m. er underkastet tilsyn af statens våbenkontrol.

Jeg forstår i og for sig meget vel det ærede medlems principielle syn på våbenproduktion og våbenhandel, men vil gerne sige, at jeg anser kontrollen herhjemme for tilstrækkelig effektiv til, at den risiko, det ærede medlem har peget på, må anses for elimineret. Det konkrete spørgsmål, som det ærede medlem berørte, tænker jeg den højtærede udenrigsminister vil komme ind på i sin besvarelse af det næste spørgsmål.

Albertsen: Jeg takker den højtærede justitsminister for svaret. Det, der vel nok navnlig har interesse for offentligheden i den nuværende situation, er dette, om man nu kan have sikkerhed for, at der ikke i den nærmeste tid, så længe der hersker tilstande

[Albertsen.]

som dem, jeg karakteriserede for et øjeblik siden, foreligger risici for fortsat leverance af våben til det pågældende område. Jeg forstår af det svar, som den højtærede justitsminister gav, at vi kan forvente en yderligere redegørelse i anledning af det følgende spørgsmål på dagsordenen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Vivike* til udenrigsministeren:

„Kan udenrigsministeren give en forklaring på, hvorfor Danmark leverer våben til Portugal, når FN i en resolution af 13. november 1961, som kun Portugal, Spanien og Sydafrika stemte imod, pålagde FN's medlemsstater at nægte Portugal enhver støtte og bistand til undertrykkelse af befolkningen i landets ikke-selvstyrende områder?“

Vivike: I Portugal hersker det uindskrænkede diktatur. Landet forbryder sig mod De Forenede Nationers pagt, idet det nægter at give FN oplysninger om forholdene i sine ikke-selvstyrende områder — nægter det ganske givet, fordi forholdene i disse områder er helt umenneskelige. Vi kender en hel del til Portugals vedvarende blodige massakrer på befolkningen i Angola. Den portugisiske diktator tager intet hensyn til FN's henstillinger. Den frygtelige nedslagtning af en undertrykt befolkning fortsætter — og med Danmarks hjælp.

I øjeblikket er det danske skib „Naxos“ med danske maskingeværer i lasten på vej mod Portugal. Det er en mærkelig form for hjælp til de underudviklede områder, vi her praktiserer. Skibet er på vej til trods for, at FN i en resolution af 13. november pålagde sine medlemsstater „at nægte Portugal enhver støtte og bistand til undertrykkelse af befolkningen i landets ikke-selvstyrende områder.“ Danmark stemte for denne resolution, men i praktisk handling optræder vi sammen med de eneste 3, der stemte imod, nemlig Sydafrika, Spanien og Portugal.

Ved at handle i strid med FN's vedtagelser, ved at handle i strid med vor egen optræden i FN, skader vi Danmarks omdømme i verden i almindelighed og i de mange

neutrale lande i særdeleshed. Vi skaffer os mistillid blandt folkene i de underudviklede lande, og vi svækker vor politiske indflydelse i FN, thi hvor meget regnes der med en nation, som siger ét og gør noget andet?

Det gør ikke vor sag bedre, at en af Danmarks delegerede i FN og medlem af det høje ting, det ærede medlem hr. Reedtz-Thott, som våbenhandler er direkte impliceret i affæren og gennem radioen har ladet udsende urigtige oplysninger til forsvar for denne usmagelige transaktion. Det ærede medlem synes at tage mere hensyn til sine private profitinteresser end til Danmarks navn.

De våben, der nu er på vej til Portugal, er gået ud af frihavnen på en gammel tilladelse fra ministerierne. Hvorfor sørgede den højtærede udenrigsminister ikke for, at denne tilladelse blev inddraget, efter at resolutionen var vedtaget i De Forenede Nationer? Og agter ministeren at gøre noget for, at disse våben ikke bliver losset?

I øvrigt har jeg den samme opfattelse, som det ærede medlem hr. Albertsen og som dagbladet *Aktuelt*, at våbenproduktion i Danmark ikke kan være på private hænder, men må overgå til staten.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Jeg finder, at såvel det spørgsmål, som det ærede medlem hr. *Vivike* har stillet, som det spørgsmål, der lige før blev stillet, er berettigede, idet man må finde, at befolkningen har et rimeligt krav på at blive holdt orienteret om, hvilke lande der leveres våben til fra danske fabrikker, og hvorvidt disse leverancer sker til områder, hvor der foregår krigeriske handlinger.

De våben, der her er tale om, stammer — som såvel det ærede medlem hr. Albertsen som det ærede medlem hr. *Vivike* var klar over — fra en privat virksomhed. Staten har i og for sig ikke noget hermed at gøre ud over en ret til at forbyde eksport i de tilfælde, hvor man finder den ikke bør finde sted. Denne ret administreres efter stramme regler, idet vi fra dansk side ikke vil medvirke til at øge en bestående spænding eller konflikttilstand i andre dele af verden. Man nægter derfor at tillade våbeneksport til lande, der er inddraget i krigeriske konflikter, eller til områder, hvor for-

[Udenrigsministeren.]

holdene er så urolige, at de må befrygtes at udvikle sig til krigeriske begivenheder. Disse retningslinjer hænger naturligvis nøje sammen med den fredspolitik, som anses for naturlig her i Danmark.

I overensstemmelse med disse retningslinjer blev det i sommer besluttet, at man ville standse udførselstilladelsen for våben til Portugal. Den leverance, der nu er effektueret, er — som det ærede medlem også gjorde opmærksom på — afskibet på basis af en tilladelse, der blev givet, før forholdene i Angola fik en sådan karakter, at vi mente at måtte standse eksporten.

Jeg vil gerne her sige ganske klart, at nye ansøgninger om leverancer af tilsvarende karakter selvfølgelig vil blive afslået.

Vivike: Jeg takker den højtærede minister for svaret, selv om jeg ikke fik svar på mit spørgsmål om, hvorfor den højtærede minister ikke forsøgte at inddrage den tilladelse, der forelå. Så vidt jeg ved, kan man inddrage tilladelser, der er givet.

Endvidere fik jeg heller ikke svar på, om ministeren vil prøve på at hindre losning af disse maskingeværer. Hvis det bliver gjort, vil det i hvert tilfælde pynte noget på dette lands renommé.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Jeg tror, det ærede medlem vil forstå, at jeg ingen beføjelse har til at hindre losning af danske skibe i fremmede havne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Grøndahl* til ministeren for Grønland:

„Finder ministeren, at den udvikling, som rapporten fra Udvalget for Samfundsforskning i Grønland giver udtryk for, at færre og færre grønlandere beklæder betroede stillinger, er tilfredsstillende?

I benægtende fald bedes ministeren udtale sig om, hvad han agter at gøre ved denne udvikling.“

Grøndahl: Den rapport, der nu er kommet fra Udvalget for Samfundsforskning i Grønland, bestyrker desværre den opfattelse, som de uafhængige før har givet udtryk for; den giver et billede af forholdene deroppe, som må påkalde den allerstørste interesse og efter min formening også må vække den dybeste bekymring hos de ansvarlige, og her tænker jeg i første række på den højtærede minister for Grønland og det høje folketing.

Grønlandskommissionen af 1948 udtrykte som sin mening og sin forudsætning, at grønlanderne selvfølgelig selv skulle være med ved den samfundstekniske udbygning, og hvorledes er det så gået? Rapporten taler sit tydelige sprog. Det er danske henedefra, der i hovedsagen har besat de mere betydningsfulde og overordnede stillinger. Den grønlandske andel i funktionærstillingerne er dalet fra ca. 60 pct. til ca. 25 pct., og med hensyn til fartøjsførere og formænd o. lign. er den grønlandske andel faldet fra ca. 90 pct. til 40 pct. Det er absolut nødvendigt, at man undgår en udvikling af denne art, der kan føre til, at den grønlandske befolkning gradvis kommer til at bære præg af en underklasse, og det risikerer man, hvis funktionærstanden fortsat forøges og man ikke i tilstrækkelig grad koncentrerer sig om de erhverv, hvor grønlanderne med den rette vejledning ikke blot kan blive vore ligemænd, men blive os overlegne.

Har der ikke i erhvervsplanlægningen været en tendens til skrivebordsteori, medens der ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til folk med praktisk erfaring?

En sådan udvikling, hvor grønlanderne bliver skubbet til side, vil blive til ubodelig skade for den venlige og positive indstilling, hvormed den grønlandske befolkning hidtil har knyttet sig til os henede.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Udvalget for Samfundsforskning i Grønland har for en uges tid siden afgivet en rapport om uddannelsessituationen i Vestgrønland,

[Ministeren for Grønland.]

og det ærede medlem hr. Grøndahl har på baggrund af de i rapporten indeholdte oplysninger stillet mig det spørgsmål, om jeg finder det tilfredsstillende, at færre og færre grønlandere beklæder betroede stillinger.

Indledningsvis vil jeg, som det også udtrykkelig er nævnt i rapporten, gerne gøre opmærksom på, at det absolutte antal grønlandere, der er ansat i stillinger inden for de mere kvalificerede arbejdsområder, ikke er faldet gennem den sidste 30 års periode; det er cirka fordoblet. På den anden side må det erkendes, at antallet af udsendte, der er ansat i højere stillinger i den samme periode, er vokset endnu stærkere. Det hænger sammen med, at man har ønsket en så stærk og hurtig udbygning af det grønlandske erhvervs- og samfundsliv, at det har været nødvendigt at oprette flere stillinger til kvalificerede folk, end det grønlandske samfund selv har kunnet besætte. Forholdet er altså ikke det, at udsendte har taget stillinger fra grønlanderne, men det, at det har været nødvendigt at besætte et forholdsvis stort antal af de nye stillinger med udsendte. Når det ærede medlem spørger mig, om jeg finder dette tilfredsstillende, kan jeg sige, at det gør jeg ikke, men det har været en nødvendighed, når udviklingen skulle have det tempo og omfang, man har ønsket.

Det ærede medlem hr. Grøndahl har dernæst spurgt, hvad jeg agter at gøre ved denne udvikling, eller sagt med andre ord, hvad jeg agter at gøre for at få flere og flere grønlandere til at beklæde betroede stillinger i Grønland.

Med min fortid som lærer og senest som skoledirektør i Grønland gennem 35 år kan det næppe undre nogen, at skole- og uddannelsesmæssige problemer har min meget store interesse, og med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere et enkelt afsnit af min tale til landsrådet sidste sommer:

„Som De formodentlig ved, har jeg i mine foredrag rundt i Danmark i vinter og ved et samråd med finansudvalget tidligt i foråret fremhævet, at foruden de vigtige erhvervsspørgsmål, så var der især en side af den fremtidige udvikling i Grønland, vi måtte koncentrere os

energisk om, og det var uddannelsen — „investering i mennesker“.

Det kan straks bemærkes, at læringsudvalget jo er i gang med sin del af opgaven, og at der på forskellig måde er et og andet i gang med hensyn til tilrettelæggelsen af den fremtidige uddannelse vedrørende Grønland, der er som nævnt tale om ændringer i skoleloven o. s. v.

Men der er områder, der slet ikke er dækket endnu, og der mangler især et samlende organ for al uddannelse. Det er et sådant organs oprettelse, jeg her vil give Dem meddelelse om.“

Videre sagde jeg:

„Vi agter i ministeriet at nedsætte et internt udvalg (altså ikke en kommission, men snarere et råd), som forhåbentlig i løbet af den kommende vinter kan få samlet og koordineret, hvad vi allerede har liggende om uddannelse, og hvad vi i øvrigt mener bør medtages.

Jeg tror, man kort kan sige, at vi både vil og bør tage alt med — få samlet alle spørgsmål vedrørende dette i bund og grund samfundsvigtige og samfundsopbyggende emne.“

Må jeg i denne forbindelse også have lov at minde om, at den højtærede statsminister i sin åbningstale i det høje ting den 3. oktober gjorde opmærksom på, at den udvikling, Grønland i disse år gennemgår, gør det påkrævet, at erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesproblemerne gøres til genstand for dybtgående overvejelser, og at der agtes oprettet et særligt uddannelsesråd.

Med dette spørgsmål er der nu arbejdet hele efteråret, og efter at det netop i de sidste dage — nøjagtig i forgårs — ser ud til, at den rette mand kan sættes til at organisere dette arbejde, vil rådet kunne komme i gang straks efter nytår. Det er hensigten at tilrettelægge uddannelsesprogrammet således, at der bliver tale om både et kort og et langt målsigte.

Til slut vil jeg gerne gøre opmærksom på, at problemerne naturligvis ikke er løst med etableringen af et uddannelsesråd, og at ingen må forvente, at der i løbet af få år kan nås det fra alle sider ønskede uddannelsesstade. Vanskelighederne såvel på kortere som på længere sigt er, som også påvist i rapporten fra samfundsforskningsudvalget,

[Ministeren for Grønland.]

meget store, og problemernes løsning vil stille ret store krav, ikke alene økonomiske men også arbejdsmæssige, til gennemførelsen af det til uddannelsessystemets udbygning fornødne byggeri.

Grøndahl: Jeg takker den højtærede minister for svaret, men jeg vil alligevel have lov til at komme med nogle yderligere bemærkninger.

Jeg er klar over, at den forcerede udvikling med det meget byggeri og det tekniske har været skyld i, at der i øjeblikket er et overmål af danske hervedfra beskæftiget i Grønland. Det kan vel ikke være anderledes. Men der er f. eks. et spørgsmål som lærerspørgsmålet. Jeg har ladet mig fortælle — jeg ved ikke, om det er rigtigt — at lærerlønningerne er forskellige herved og oppe i Grønland, således at de grønlændere, der kommer herved og får læreruddannelse, mange gange søger tilbage her til Danmark i stedet for at blive oppe i Grønland. Det er måske et spørgsmål, som den højtærede minister vil have sin opmærksomhed henvendt på.

Jeg er fuldt ud enig med den højtærede minister med hensyn til det udvidede skolebyggeri og undervisningen, det er grundlaget for alting; men jeg vil gøre opmærksom på en ting som f. eks. håndværkeruddannelsen. Så vidt mig bekendt er der ingen lærlingelov i Grønland, derfor kan det måske knibe med denne gren af uddannelsen, og hvis der fremover skulle være for ringe tilgang af lærlinge, vil jeg mene, at en håndværkerskole med fordel kunne indrettes deroppe.

Lægeindsatsen fra vor side har vel faktisk fordoblet indbyggerantallet i Grønland. Nu har vi en selvfølgelig pligt til at sørge for en ordentlig levestandard for den øgede befolkning; men mon ikke det er grebet forkert an, idet der er brugt millioner til byggeri, som masser af grønlændere endnu ikke bryder sig om at bo i, og som også er alt for dyrt for dem, og så skal vi bagefter til at lære dem at tjene tilstrækkeligt med penge til at betale alt dette? Mon vi ikke først gennem erhvervsudbygning skulle have lært dem at tjene pengene, så kunne de få de fine boliger bagefter?

Jeg vil gerne pege på en erhvervsgrænse, der kan blive af enorm betydning for Grøn-

land. Det er havfiskeriet. Det nuværende kyst- og fjordfiskeri er i modsætning til havfiskeriet et spild af tid og kræfter. Grønlænderne producerede i 1956 20 000 t fisk, medens Tyskland alene med 3 både producerede 60 000 t, og Portugal producerede mange gange mere.

Nu er vi i den lykkelige situation, at verdens dygtigste ishavsfiskere og bankefiskere findes inden for vort eget samfund. Jeg tænker på færingerne.

Formanden: Taletiden er udløbet. Der er kun 2 minutters taletid.

Grøndahl: Kan jeg ikke få lov at blive færdig?

Formanden: Det må være meget kort.

Grøndahl: Ja, jeg er straks færdig. Jeg tænker på færingerne. Nu er forholdet oven i købet, at hvert år tager mellem 1 000 og 2 000 færinger tjeneste hos andre nationer og driver havfiskeri. Lad færingerne få så gode forhold, som det er muligt at give dem i Grønland også med hensyn til at lande fisk dér, lad færingerne oplære og vejlede grønlænderne i storstilet ishavsfiskeri. Grønlænderne accepterer gerne færingerne som vejledere. Fiskerigdommen er jo lige uden for Grønlands dør, og den løber fremmede nationer af med i øjeblikket. Vi kan slå to fluer med ét smæk ved det, jeg har anført. Vi kan afhjælpe arbejdsløsheden på Færøerne, og vi kan få oplært vore venner grønlænderne til det erhverv, der burde være deres fremtidige hovederhverv, havfiskeriet.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Det er naturligvis fuldstændig rigtigt, som det ærede medlem hr. Grøndahl udtrykker sig, at erhvervsudviklingen er såre vigtig. Det er også rigtigt, at grønlænderne efterhånden skal ud at fiske på bankerne. Der er allerede forberedelser i gang for at dette kan ske, men der skal en vis uddannelse til for at gå til havs både på den ene og den anden måde. Med hensyn til samarbejdet med færingerne kan jeg svare, at dette allerede med held er i gang og har været det i de sidste 2-3 år. Men vi må huske på, at sundhedsvæsenet har jo faktisk haft første

[Ministeren for Grønland.]

prioritet i de 10 år, der er gået siden nyordningen startede. Det var nødvendigt for at bremse tuberkulosen, hvad der også er lykkedes; og nu efter at tuberkulosen er, skal vi sige kommet under kontrol, har man allerede i det sidste par år været opmærksom på, at det næste fremstød, ved siden af det erhvervsmæssige, som altid må have allerførste prioritet, må gælde skole- og uddannelsesspørgsmål; det er det, som vi i øjeblikket er ved at tage fat på, og det vil simpelthen forandre hele billedet deroppe. Hensigten er jo absolut, at så mange danske som muligt efterhånden skal afløses af grønlændere. Jeg vil dog tro, at vi aldrig når dertil, at alle danske afløses af grønlændere. Jeg tror heller ikke, vi skal ønske det; jeg tror i øvrigt heller ikke, at grønlænderne ønsker det. Jeg skal dog lige nævne, at min afløser som skoledirektør samt radiofonichefen i Godthåb begge er grønlændere.

Lærerlønningerne er forskellige, men det er et punkt for sig.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til udenrigsministeren og forsvarsministeren af Victor Gram m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 1327).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 449, fremsættelsen i tidenden sp. 1304).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Peter Nielsen: Begrundelsen for at udskille skattnedslagsreglerne for folkepen-

sionister i en særlig lov er, at ligningsloven nu er gjort permanent. Det vil imidlertid være nødvendigt med mellemrum at ændre disse nedslagsregler for at undgå egentlig beskatning af folkepensionister m. fl., og derfor foreslås der nu en særlig lov for disse.

Det er jo forenkling og tydeliggørelse, vi trænger til i dansk skattelovgivning, og det har også vakt almindelig tilfredshed, at ligningsloven nu ikke skal underkastes ændringer hvert år til meget besvær ved skatteligningen og til fremme af endnu mere vilkårlighed ved skatteansættelser. Så kan man måske sætte et spørgsmålstegn ved, om der forenkles, når man plukker dele ud af ligningsloven og gør dem til selvstændige love, eller om det så alligevel ikke var mere overskueligt at foretage dette som en ændring af ligningsloven. Efter hvad jeg har kunnet tælle op, har vi for tiden 34 forskellige love omhandlende personbeskatningen. Nu får vi altså den 35. lov; det letter jo ikke overblikket, det var mere den modsatte vej, man skulle gå. Idealet må være, at vi kunne nøjes med én statskattelov, én kommuneskattelov og én udskrivningslov, således at de 32 andre love kunne inkorporeres i en af disse tre love. Men alt det hører jo en gylden fremtid til; det må vel kunne indføres, når vi om føje tid får kildeskatsystemet med den deraf følgende skattereform.

Selve lovforslagets indhold er der kun grund til at takke den højtærede finansminister for, idet der her er taget hensyn til folkepensionisterne, så at det tillæg, de nu får, ikke underkastes beskatning. Man kan måske nok rejse det spørgsmål, om det stadig skulle være nødvendigt at skelne mellem hovedstad og provins, da de økonomiske forhold for folkepensionister efterhånden er ens, og man i anden lovgivning er på vej til at stryge grænsen mellem almindelige mennesker og hovedstadsbeboere. Men forskellen udjævnes nu noget, og alle fremskridt kommer aldrig på én gang.

Skattemæssigt er der altså med dette lovforslag gjort ret og skel over for folkepensionisterne, men der mangler vel endnu noget, før man kan sige, at det er tilfældet for invalidepensionisterne. De er, selv om de kun har deres invalidepension at leve af, udsat for en ikke ringe beskatning. Man yder dem et invalidetillæg, for at de kan